

de tweede groep (economische levensduur) weliswaar van *geen* renteverlies sprake is, doch bij constante lagere bezetting een kwantum werkeenheden verloren gaat.

Constateert men de constante verlaging, dan zal men zich moeten afvragen wat voordeliger is.

1. de machine te behouden. 2. de productie door derden te laten verrichten.

In het eerste geval zullen de gebruikskosten voor de toekomst hooger moeten worden gesteld, terwijl in het tweede geval de boekwaarde ineens dient te worden afgeboekt.

Het zal echter kunnen voorkomen, dat men niettegenstaande de gebruikskosten hooger zijn dan de tarieven van derden, toch tot het behouden van de machine besluit, omdat motieven hetzij van internen of externen aard gelden.

Eén dezer motieven kan bv. zijn, dat het verlies der nog in het productiemiddel aanwezige werkeenheden niet opweegt tegen het voordeel, hetwelk met productie door derden wordt verkregen.

Het is in zoo'n geval onjuist, de producten voor de gebruikskosten, gebaseerd op een lagere bezetting te belasten, aangezien dan vermogens- en bedrijfsverlies worden vermengd.

Het vermogensverlies, hetwelk men kan berekenen door de nog in het productiemiddel aanwezige aantal werkeenheden te vermenigvuldigen met het tarief van derden, dient dan als zodanig ineens te worden afgeboekt.

Hoewel ik hiermede de voornaamste punten van den technischen en economischen levensduur meen te hebben behandeld, wensch ik toch even te wijzen op de dikwerf gemaakte splitsing tusschen technische en economische afschrijving.

Onder technische afschrijving verstaat men dan die waardevermindering, welke wordt veroorzaakt door het verminderen van het aantal (nuttige) werkeenheden, terwijl onder economische afschrijving wordt begrepen, elke waardevermindering noodig tengevolge van economische oorzaken, zooals uitvindingen — verouderen — verloop van tijd etc. Zoolang de laatstgenoemde oorzaken kunnen worden beschouwd als verschijnselen van normalen aard, waarmede dus bij aanschaffing van het productiemiddel rekening kon worden gehouden, behooren zij m.i. onder de technische afschrijving te worden gerangschikt, zoodat dan onder economische afschrijving enkel en alleen wordt verstaan die waardevermindering, welke tengevolge van een plotseling optredend verschijnsel, hetwelk vooraf niet kon worden verwacht, noodig is. Beter komt het mij voor de afschrijvingen in splitsen in *normale* en *abnormale* afschrijvingen, aangezien de begrippen technische en economische afschrijving allicht aanleiding kunnen geven tot verwarring.

Sommigen achten de reserveering uit de winst voor afschrijvingsdoeleinden uit den boeze, omdat daardoor de kostprijs van het product te laag wordt gesteld en indirect een cadeau aan afnemers wordt gemaakt.

Huldigt men echter de splitsing van normale en abnormale afschrijving, dan zal het niet moeilijk vallen te constateeren, dat alleen de onder technische of normale afschrijving vallende waardevermindering ten laste van het product dient te worden gebracht.

Niemand zal toch willen vol houden dat fabrikanten zich tegen de verliezen veroorzaakt door vooraf niet te bepalen oorzaken van waardevermindering moeten dekken door het heffen van een opslag op den kostprijs der producten. Bovendien zal het zeer moeilijk zijn deze verliezen vooraf te begrooten en heeft een en ander zuiver het karakter eener reserve, temeer indien met de meest waarschijnlijke oorzaken bij het vaststellen van de normale afschrijving rekening is gehouden.

Voor hen, die een conservatieve bedrijfspolitiek willen voeren, kan echter van de winst een zeker gedeelte worden in-

gehouden voor het vormen van een reservefonds al of niet speciaal voor afschrijvingen, hetgeen echter geen waarborg is, dat men voor alle eventualiteiten gedekt is, zoolang de reserve de boekwaarde der nog aanwezige productiemiddelen niet heeft bereikt.

Het eenige middel, teneinde zich tegen dergelijke verliezen afdoende te dekken, zou bestaan in het sluiten van een verzekering op den levensduur der productiemiddelen bij een lichaam, hetwelk zich speciaal met dit soort verzekeringen belast.

Hoewel in Nederland dergelijke verzekeringen, voor zoover mij bekend, niet voorkomen, werd reeds in Accountancy No. 17, Jaargang 1904 een mededeeling opgenomen, waarbij een Engelsche fabrikant een verzekering sluit tegen de waardevermindering harer activa van £ 2000,—, welk bedrag betaalbaar is, over 20 jaar en waarvan een jaarpremie van £ 75,— moet worden betaald.

Belangrijker is echter het in het dagblad „De Telegraaf” van 10 Januari '26 voorkomende artikel over Levensverzekering van zaken geschreven door Dr. *Hans Heijmann*, directeur eener Duitsche verzekeringmaatschappij.

Blijkens dit artikel wordt in Duitschland op ruime schaal gebruikt gemaakt van de verzekering op den levensduur van huizen, gebouwen, machineriën, schepen, automobielen, wagens en roerende goederen.

(Slot volgt)

J. P. DE HAAN

WIJZIGING VAN DE WET OP DE VERMOGENS-BELASTING EN VAN DE WET OP DE INKOMSTEN-BELASTING 1914

De uitvoering van de Wet op de Vermogensbelasting was tot nog toe opgedragen aan het dienstvak der Registratie, terwijl met de uitvoering van de Wet op de Inkomstenbelasting het dienstvak der Directe Belastingen was belast. De bepaling van de grootte van het vermogen en de vaststelling van de inkomsten uit dat vermogen berustte dus bij twee verschillende dienstvakken. Ten einde de hieruit voortvloeiende bezwaren te ondervangen schreef art. 69 R.I.B. voor, dat de regeling van de aanslagen in de R.I.B. van personen, die ook voor de V.B. waren aangeslagen, moest geschieden in overleg met den Inspecteur der Registratie.

De gescheiden aanslagsregeling van vermogens- en inkomstenbelasting bracht in de praktijk bezwaren mede; buitendien was zij niet rationeel en niet economisch.

Een en ander heeft er toe geleid om te onderzoeken of het niet mogelijk was de aanslagsregeling van beide belastingen in één hand te brengen. Als gevolg van dit onderzoek werd bij de Wet van 28 April 1927 (Staatsblad nr. 98) met ingang van 1 Mei 1927 de aanslagsregeling van de V.B. opgedragen aan het dienstvak der Directe Belastingen. En daar de Wet op de Verdedigingsbelasting I nauw samenhangt met de Wet op de V.B. werd het dienstvak der Directe Belastingen tevens met de uitvoering daarvan belast. Behalve de wijzigingen van meer formeelen aard, die noodig waren, heeft men er maar gestreefd tusschen beide belastingwetten zooveel mogelijk overeenstemming te brengen. Het zijn deze laatste wijzigingen met eene enkele aanvulling, die onze aandacht vragen.

Gehuwde belastingplichtigen.

Zowel de V.B. als de R.I.B. kennen het begrip fiscale eenheid, d.w.z. dat het vermogen en het inkomen der gehuwde vrouw beschouwd worden als vermogen en inkomen van haren man.

Als uitzondering gold hierop o.m.:

voor de V.B.: indien en voor zoover de vrouw het beheer over haar vermogen had bedongen;

voor de R. I. B.: indien de vrouw voor zich het beheer over haar vermogen en het vrije genot harer inkomsten had bedongen.

Het criterium voor een afzonderlijken aanslag in de R.I.B. ging dus verder dan bij de V.B. Dit is niet altijd zoo geweest, Vóór 1918 gold voor de V.B. hetzelfde criterium, of liever golden dezelfde criteria. In de praktijk gaf dit evenwel moeilijkheden in gevallen, waarin de vrouw zich wel het beheer van haar vermogen, maar niet het vrije genot harer inkomsten had voorbehouden. In zulke gevallen was de man tot het doen van aangifte verplicht, niettegenstaande hij niet steeds in de mogelijkheid was, zich volledig van dat vermogen op de hoogte te stellen. In verband hiermede wijzigde men in 1918 de V.B. en liet daarbij het criterium van het vrije genot der inkomsten vervallen.

Thans heeft men de V.B. in dit opzicht weer met de R.I.B. in overeenstemming gebracht. Voor de V.B. gelden dus voor een afzonderlijken aangifte en aanslag weer de criteria eigen beheer vermogen en vrije genot inkomsten.

Het hiervoren bedoelde bezwaar heeft men op andere wijze ondervangen. In tegenstelling met de R.I.B. bestaat er voor de V.B. niet alleen aangifteplicht voor degenen, die een aangiftetiljet hebben ontvangen, maar tevens voor al degenen die, hoewel geen tiljet ontvangen hebbende, naar de regelen dier wet belastingplichtig zijn.

Deze aangifte-plicht heeft men nu ook voor dit geval tot niet belastingplichtigen uitgebreid door art. 16 V.B. als volgt aan te vullen.

„Indien de gehuwde vrouw het beheer van eenig vermogen heeft, is zij, indien zij niet reeds in verband met art. 4 tot aangifte verplicht is, desgevraagd verplicht aangifte te doen van het vermogen, dat zij beheert.”

Doet zich dus nu het geval voor, dat de vrouw wel het beheer over haar vermogen, doch niet het vrije genot harer inkomsten heeft bedongen, dan is thans de man voor de V.B. belastingplichtig. Hij is volgens art. 16 V.B. verplicht aangifte te doen. Is hij daartoe niet of niet volledig instaat, dan kan de Inspecteur de vrouw uitnoodigen aangifte te doen van het vermogen, dat zij beheert.

Zou de vrouw weigerachtig zijn om aangifte te doen dan valt zij onder eene nieuwe strafbepaling (art. 55bis) vermeldende: „Het niet doen van de volgens het Hoofdstuk „Aanslag” vereischte aangifte, wordt gestraft met eene geldboete van ten hoogste duizend gulden.”

Blijft de vrouw niettegenstaande dit, toch weigerachtig — hetgeen wel een hooge uitzondering zal zijn — dan draait de man m.i. voor de gevolgen op, als daar zijn ambtshalve aanslag (art. 20) en omkeering van den bewijslast (art. 23 en 29).

Ter berekening van de belasting wordt de fiscale eenheid grootendeels weer hersteld.

Art. 4 V.B. bepaalde, dat bij de berekening van het verschuldigde bedrag in alle gevallen, behalve in dat van scheiding van tafel en bed, de vermogens van man en vrouw worden samengevoegd.

Men heeft nu dit art. in overeenstemming gebracht met art. 32 R.I.B. en bepaald, dat de belasting naar het gezamenlijk vermogen berekend moet worden.

Tusschen „samengevoegde” vermogens en „gezamenlijk” vermogen, kan m.i. nog verschil bestaan.

Stel vrouw A, gehuwd met B. heeft een vermogen van f 100.000.—, waaronder eene vordering op haren man van

f 75.000.— Deze heeft een negatief vermogen van f 50.000.—. In verband hiermede moet de vordering van de vrouw op haren man gewaardeerd worden op b.v. f 40.000.—. Haar vermogen bedraagt dus f 65.000.—. De vermogens bedragen dus na samenvoeging f 65.000.— — f 50.000.— negatief vermogen van den man is f 15.000.—. Het gezamenlijk vermogen is echter f 50.000.—, want ter berekening hiervan worden wederkerige vorderingen en schulden van man en vrouw met elkaar gecompenseerd.

Woonplaats.

Volgens art. 12 V.B. werd voor de vermogensbelasting de woonplaats van den man geacht te zijn ook die van de vrouw, uitgezonderd in geval van scheiding van tafel en bed.

In geval van scheiding van goederen of indien de vrouw voor zich het beheer over haar vermogen (en thans nog het vrije genot harer inkomsten) had bedongen, dan werd zij aangeslagen in de gemeente, waar haar man woonde. Woonde deze in het buitenland dan was zij voor de V.B. niet belastingplichtig.

Thans is de woonplaats van de vrouw in zulke gevallen „maszgebend” daar nu bepaald is, dat de belastingplichtige (dus in deze gevallen de vrouw) wordt aangeslagen in de gemeente, waar hij (zij) woont.

Dit is van belang in verband met het verschil in opcenten bij de verschillende gemeenten.

Eene vrouw, die in bedoelde omstandigheden verkeert en in het buitenland woont, is dus nu in tegenstelling met vroeger voor de V.B. niet belastingplichtig, ook al woont haar man hier te lande.

Verplichting tot het verleen van boekeninzage.

Tot nog toe was de Accountantsdienst niet bevoegd om speciaal voor de V.B. een boekenonderzoek in te stellen. Art. 19 V.B. is thans met eene desbetreffende bepaling aangevuld en voor zooveel dit betreft, in overeenstemming gebracht met art. 70 R.I.B.

Daar een accountantsonderzoek naar het inkomen vanzelf een onderzoek naar het vermogen omvatte, zal deze wijziging practisch weinig verandering brengen.

Gemachtigden.

Wenschte men voor de uitspraak op een bezwaarschrift te worden gehoord, dan kon men zich bij de I.B. om geldige redenen (dit stond ter beoordeeling aan den Inspecteur) door een gemachtigde laten vertegenwoordigen. Voor de V.B. kon men zich in ieder geval laten vertegenwoordigen.

Een bepaalde deskundige weigeren kon de Inspecteur dus niet.

Thans is zowel voor de V.B. als voor de I.B. bepaald:

„De reclamant kan zich door een gemachtigde doen vertegenwoordigen. Om geldige redenen kan de Inspecteur de vertegenwoordiging door een bepaalde gemachtigde weigeren.

„De Inspecteur heeft het recht te vorderen, dat de reclamant zijn gemachtigde vergezelt.”

De bepaling dat een Inspecteur een bepaalde gemachtigde kan weigeren — zij het ook om geldige redenen — kan licht tot conflicten aanleiding geven.

Men dient hierbij in 't oog te houden, dat er nu eenmaal personen zijn, die zich uitsluitend of bijna uitsluitend bezig houden met het behandelen van belastingzaken. Het weigeren van zoo'n gemachtigde beteekent voor dezen niets meer of minder dan eene aantasting van zijne broodwinning.

De Inspecteur zal dan ook slechts met de noodige voorzichtigheid van deze nieuwe bevoegdheid gebruik kunnen maken.

Kwijtschelding.

Verzoeken om kwijtschelding op grond van dwaling of verschoonbaar verzuim moesten voor de V.B. zulks in tegenstelling met de I.B. tot nog toe aan de Koningin worden gericht. Thans is de Minister van Financiën ook voor de V.B. bevoegd, die kwijtschelding te verleen.

Het betreft hier niet de onjuiste aanslagen, die ambtshalve door den Inspecteur kunnen worden verminderd (art. 26 V.B. en art. 109 I.B.), doch aanslagen of verhoogingen, die wel terecht zijn opgelegd, maar waarbij uit een oogpunt van billijkheid termen aanwezig zijn den aanslag e.q. verhooging niet in te vorderen.

Opzettelijk onjuiste aangifte.

Eene veroordeeling wegens het opzettelijk doen van eene onjuiste aangifte heeft voor de I.B. ten gevolge, dat ook na het verstrijken van den navorderingstermijn de belasting wordt nagevorderd. Dit is thans voor de V.B., die deze bepaling niet kende, ook het geval.

Tegen eenen dergelijken navorderingsaanslag kon vroeger niet worden opgekomen.

De vaste Commissie voor Belastingen uit de Tweede Kamer, in wier handen het wetsontwerp was gesteld, merkte hieromtrent op, dat dit niet billijk scheen. Het zou toch volgens haar zeer wel mogelijk zijn, dat bij de navordering kwesties rezen, waarover de strafrechter zich niet had uitgesproken. Zij vond het met de billijkheid in strijd de administratie ook over zoodanige kwesties te laten beslissen, zonder dat daartegen eenige tegenspraak en zonder dat daarvan eenig beroep mogelijk was.

De Minister verklaarde zich hiermede accoord en wijzigde art. 127 R.I.B. in dezen geest.

Ook voor dergelijke navorderingsaanslagen staat dus in 't vervolg de gewone weg (bezwaarschrift en beroepschrift) open.

Niet doen eener afgifte.

Voor de I.B. bestaat slechts beperkte aangifteplicht, n.l. slechts voor zoover men een aangiftebiljet heeft ontvangen. Voor de V.B. moet men in ieder geval aangifte doen, indien men volgens de bepalingen der wet belastingplichtig is.

Hoe en binnen welken termijn de aangiften moeten worden gedaan wordt geregeld in Hoofdstuk Aanslag der V.B. en Hoofdstuk VIII der I.B.

Het niet doen der aangifte had tot nog toe alleen ten gevolge, dat een ambtshalve aanslag werd opgelegd en dat belastingplichtige daarvan de onjuistheid had aan te toonen (omkeering bewijslast). Hieraan heeft men nu zoowel voor de V.B. als voor de I.B. nog toegevoegd de volgende bepaling:

„Het niet doen van de volgens hoofdstuk „Aanslag” (VIII) vereischte aangifte wordt gestraft met een geldboete van ten hoogste duizend gulden.”

Strafbaar is niet alleen het niet doen der aangifte, doch het niet doen der aangifte volgens Hoofdstuk Aanslag (VIII), dus volgens de wettelijke bepalingen. Streng genomen zou dus b.v. iemand strafbaar zijn, die zijne aangifte niet binnen den wettelijken termijn van 20 dagen heeft gedaan. Zoo'n vaart zal het intusschen wel niet loopen gezien de steeds gevolgde praktijk om tot twee of driemaal toe te waarschuwen. Trouwens de Minister deelde in de Eerste Kamer op een vraag van den Heer

de Veer mede, dat een coulante en soupele toepassing van deze bepaling in de bedoeling las.

Dat het intusschen nu nog meer dan vroeger voor belastingplichtige van belang is om eene volledige aangifte te doen, zal duidelijk zijn.

Heeft bij het niet- of niet volledig doen der aangifte geen opzet tot ontduiking der belasting voorgezet, dan kan belastingplichtige, zoolang hij niet is gedagvaard, door of vanwege den Minister van Financiën tot transactie worden toegelaten.

Navordering.

Wilde de Inspecteur vroeger tot navordering voor de I.B. overgaan, dan moest hij volgens art. 84 I.B. belastingplichtige mededeeling doen van het feit, dat hem daartoe aanleiding gaf, alsmede van het bedrag, dat vermoedelijk ten onrechte niet in aanmerking was gekomen. Hij moest belastingplichtige één maand tijd geven om de noodige ophelderingen te verstrekken.

De Hoge Raad besliste bij zijn arrest van 3 Mei 1922, B. i. B. nr. 2955, dat een aanslag tot navordering van inkomstenbelasting, opgelegd zonder de hierbedoelde mededeeling, nietig is.

Anders staat het bij de V.B. waar in art. 40 uitdrukkelijk bepaald is, dat de navordering niet ongeldig wordt, wanneer niet aan dergelijke voorschriften is voldaan. Deze bepaling is nu ook voor de R.I.B. overgenomen. Zij kan van belang zijn voor navorderingen, op te leggen tusschen 1 April en 1 Mei. Gezien den gedwongen termijn van één maand zou vroeger eene navordering achterwege moeten blijven, die zonder in acht name van dien termijn nog wel had kunnen worden opgelegd.

H. DE LEEDE

GOED KOOPMANSGEBRUIK BIJ DE INKOMSTEN-BELASTING

Volgens het tweede lid van art. 10 der wet op de inkomstenbelasting 1914 worden van de onzuivere opbrengst van een bedrijf of beroep afgetrokken de afschrijvingen op zaken, die voor de uitoefening van het bedrijf of beroep worden gebruikt en de afschrijvingen op schuldvorderingen, een en ander volgens *goed koopmansgebruik*. Dit is de enige plaats in de evengenoemde wet, waar de term *goed koopmansgebruik* voorkomt. Men mist dien term bijv. bij de afschrijving ex. art. 10, voorlaatste lid, dezer wet op een aflopend recht. Toch zou het dwaling zijn te meenen, dat enkel bij de beide zoeven bedoelde afschrijvingen dit *goed koopmansgebruik* te pas komt. Wie het alphabetisch register raadpleegt op de editie 1926 van Mr. Dr. *Sinninghe Damsté's* wet op de inkomstenbelasting, wordt al aanstonds langs eenvoudigen weg van deze zijne dwaling genezen. Daar toch wordt verwezen naar *goed koopmansgebruik* niet enkel bij afschrijvingen maar ook bij waardeeringen. Gezette bestudeering van het zoeven genoemde werk, raadpleging van de desbetreffende uitgebreide jurisprudentie benevens mijn ervaring hebben mij echter doen inzien, dat ook die verwijzing nog geenszins op algeheele volledigheid mag bogen. Ik meen dan ook, dat de volgende deels aanvullende beschouwingen van nut zullen kunnen zijn om ook den lezer als geenszins overbodig er van te doordringen, dat *goed koopmansgebruik* bij de heffing der inkomstenbelasting een groote rol speelt, waarvan menigeen tot zijne schade „keine Ahnung” heeft.

Wat is nu bedoeld met dat meermaals genoemde *goed koopmansgebruik*? Naar de rechtspraak van den Hoogen Raad het gebruik, dat in overeenstemming is met de (nader aan te geven)